

Què entenem com a educació ambiental per a la sostenibilitat?

"Avui he acompanyat un grup de joves al parc a prop del centre cívic on ens solem trobar. Hem parlat dels arbres que hi ha, i hem pogut estar una estona escoltant els ocells. Algun d'ells també s'ha fixat en la quantitat de formiguers que hi ha i hem pogut observar i parlar de la feina extraordinària que fan uns insectes tan petits com les formigues. Potser pensareu que he fet una bona feina d'educació ambiental, però us he de dir que no. Sí, hem fet una bona feina, però no era exactament educació ambiental.

Un altre dia, tornem a anar al parc. De fet és un espai molt humanitzat, però ens agrada. Hem parlat de nou sobre els arbres i arbustos, de com han canviat després d'unes setmanes. I també de les formigues... Ens hem fixat qui utilitza aquest parc, a part de nosaltres: avis i àvies, que aprofiten algun dels bancs per fer petar la xerrada, i alguns nens i nenes, acompanyats pel pare o, sobretot, la mare, alguns altres joves, que seuen a terra... I de seguida hem entrat en debat sobre les condicions del parc: mobiliari, vegetació, neteja, il·luminació, jocs infantils, fonts d'aigua..., i ens hem fet moltes preguntes sobre tot plegat. I de seguida ens hem imaginat com ens agradaria que fos. A algunes preguntes hi hem trobat resposta, a d'altres, no, però la buscarem. Com a joves inquiets i amb ganes de fer coses per al nostre barri, de seguida se'ns han acudit algunes accions que podrien ajudar a millorar l'espai. Algunes d'elles les podem fer des del centre cívic, per a altres necessitarem parlar amb l'Ajuntament. Ens posarem a la feina de seguida.

Ara sí que estem fent educació ambiental i treballant per a la sostenibilitat d'aquest planeta."

En els darrers 30 anys l'educació ambiental ha seguit un procés dinàmic i receptiu al canvi social que des de molts àmbits es demana per adreçar la nostra societat cap a una de sostenible, justa i equitativa. El paper de l'educació en aquest procés, que estem vivint dia a dia, és vital.

L'educació ambiental s'ha anat reorientant cap a l'educació per a la sostenibilitat. Bona mostra d'això és la recent proclamació, per part de les Nacions Unides, de la Dècada de l'Educació per al Desenvolupament Sostenible (2005-2014), on es presenta la visió de l'EDS com un món on cada persona té l'oportunitat de tenir una educació i d'aprendre uns valors, comportaments i estils de vida necessaris per a un futur sostenible i per a una transformació social positiva.

Quan parlem d'educació per a la sostenibilitat (per a nosaltres igual que Educació per al Desenvolupament Sostenible) estem parlant d'educació crítica, és a dir, formar persones socialment crítiques, amb capacitat de desenvolupar actituds constructives basades en valors democràtics com llibertat d'elecció, tolerància, justícia, respecte per les diferents perspectives i per al raonament, de consciència i acceptació de la diversitat com a enriquiment.

Estem integrant una perspectiva holística, on la realitat es viu i s'interpreta com a sistema complex i global, sense oblidar el context local on treballam.

Al mateix temps, incorporem una dimensió de futurs, ja que, podem tractar la sostenibilitat sense considerar un àmbit de futurs ambientals i socials? L'educació ambiental no pot defugir la visió prospectiva.

Educar per a la sostenibilitat significa també afavorir el desenvolupament de la confiança i auto-

ritat de la persona, i el col·lectiu, en adoptar el **compromís** per participar en accions ambientals democràtiques. Compromís per treballar amb els altres i per als altres, i amb harmonia amb el medi. L'educació ambiental té entre els seus components l'**acció**, entenent-la des d'una àmplia diversitat d'opcions.

Per tant, l'educació per a la sostenibilitat suposa canvis en les persones no només pel que fa a coneixements, sinó també en altres dimensions de la persona (actituds, sentiments, capacitats...).

L'educació per a la sostenibilitat és un procés d'aprenentatge de com prendre decisions que considerin el futur de l'equitat, l'economia i l'ecologia de totes les comunitats.

MERCÈ JUNYENT, ROSA M. MEDIR,
FANNY PADILLA, ANNA M. GELI, LIDIA OCHOA
Grup de Recerca en Educació Científica i Ambiental,
Universitat de Girona

SUGGERIMENTS

www.ajuntament.gi/mediambient
www.ecoterra.org/html/cat/perspectiva/persp.html
www.gencat.net/mediamb/ea/recursos.htm
www.tots.net